

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

2.1. Kontoret for europapolitik og internationale relationer

16. oktober 2008

FVM 595

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27.- 28. oktober 2008

1. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) Nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og forordning (EF) Nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) med henblik på indførelse af en skolefrugtordning
- *Generel indstilling*
KOM (2008) 442

Side 3
2. Sundhedstjekket
 - Forslag til Rådets forordning om fælles regler for den fælles landbrugspolitiks ordninger for direkte støtte til landbrugere og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere
 - Forslag til Rådets forordning om ændringer af den fælles landbrugspolitik ved ændring af forordning (EF) nr. 320/2006, (EF) nr. 1234/2007, (EF) nr. 3/2008 og (EF) nr. [...] /2008
 - Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)
 - Forslag til Rådets afgørelse om ændring af afgørelse 2006/144/EF om Fællesskabets strategiske retningslinjer for udvikling af landdistrikterne (programmeringsperioden 2007-2013)- *Generel indstilling*
KOM (2008) 306

Side 8
3. (evt.) Forslag til ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansieringen af den fælles landbrugspolitik og Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen), for så vidt angår uddeling af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet
- *Orienterende drøftelse*
KOM (2008) 563

Side 26

4. (evt.) Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets forordning om forpligtelser for erhvervsdrivende vedrørende omsætning af tømmer og træprodukter
- *Forelæggelse ved Kommissionen*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 29
5. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2009 af fiskerimuligheder og dertil knyttede betingelser for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande for Østersøen -
- *Politisk enighed*
KOM (2008) 539
Side 29
6. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse af EF-fartøjers fiskerimuligheder for visse dybhavsbestande for 2009 og 2010
- *Politisk enighed*
KOM (2008) 595
Side 32
7. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2009 af fiskerimuligheder og dertil knyttede betingelser for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande for Sortehavet
- *Politisk enighed*
KOM (2008) 613
Side 35
8. Konsultationer mellem EU og Norge om fiskerimuligheder for 2009
- *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 37
9. Forberedelse af det 16. årlige møde i ICCAT (den 17. – 24. november 2008 i Marra-
kech, Marokko) - Forslag til Rådets afgørelse om fastlæggelse af Fællesskabets hold-
ning i Den Internationale Kommission for Bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterha-
vet (ICCAT)
- *Politisk enighed/ vedtagelse*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 40

Punkt 4 hører under Miljøministeriets ressort.

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 27. - 28. oktober 2008

1. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) Nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og forordning (EF) Nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) med henblik på indførelse af en skolefrugtordning KOM (2008) 442

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 11. september 2008. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen fremsatte den 8. juli 2008 forslag om en delvist fællesskabsfinansieret skolefrugtordning, gældende i fire år fra 2009. Der eksisterer allerede skolefrugtordninger i flere medlemsstater. Initiativerne har vist en række positive effekter for både folkesundheden og erhvervet. Kommissionen ønsker derfor med sit initiativ at understøtte opbygningen af nye ordninger samt udbygge de ordninger, der allerede eksisterer. For at opnå dette skal der øget fokus på området i hele Fællesskabet. Dette mål søges nået igennem tre typer tiltag:

1. *Udveksling af viden: Tiltag, der skal samle og videreformidle erfaringer og viden om skolefrugtordninger på tværs af landene. Disse tiltag sættes i værk og finansieres af Kommissionen.*
2. *Oplysningstiltag: Tiltag, der supplerer selve uddelingen af frugt, såsom ekskursioner, undervisningsmateriale el. reklamekampagner. Umiddelbart er disse tiltag medlemsstaternes ansvar.*
3. *Uddeling af frugt: Tiltag, der direkte understøtter indkøb og uddeling af frugt på skolerne. Tiltagene tilrettelægges og administreres af medlemsstaterne, men medfinansieres af Fællesskabet*
Ordningen skal evalueres efter 3 år.

Baggrund

Kommissionen fremsatte den 8. juli 2008 forslag til ændring af Rådets forordning (EF) Nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og Rådets forordning (EF) Nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) med henblik på indførelse af en skolefrugtordning.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 36 og 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. – 28. oktober 2008 med henblik på generel indstilling.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Kommissionen anerkender, at de eksisterende skolefrugtordninger i medlemslandene har en række positive effekter for såvel folkesundheden som for erhvervet. Ordningerne påvirker generelt skolebørnenes sundhed i gunstig retning og modvirker dermed den stigende fedmeepidemi. Samtidig medfører skolefrugtordningerne et øget forbrug af frugt og grønt, ligesom ordningerne bidrager til at styrke og udvikle frugt- og grøntsektoren.

Skolefrugtordninger er allerede udbredt på nationalt og regionalt plan i medlemslandene. Disse ordninger er dog ofte af begrænset omfang og kort varighed, og der er minimal erfaringsudveksling landene imellem. Kommissionen vurderer derfor, at en koordineret indsats på EU-plan kan bidrage til oprettelse og udbygning af nationale skolefrugtordninger. Kommissionens forslag fokuserer på tre områder: Udveksling af viden, oplysningstiltag og uddeling af frugt.

Udveksling af viden

Indsatsen på dette område har til formål at samle og videreformidle erfaringer med de nationale skolefrugtordninger. Der vil blandt andet blive afholdt konferencer, udarbejdet informationsmateriale, oprettet webportal, oprettet database over eksperter og relevant litteratur, etc. Tiltagene på området iværksættes og gennemføres af Kommissionen (DG AGRI).

Oplysningstiltag

Der er tale om tiltag, som skal øge skolebørnenes viden om ernæring og sundhed - eksempelvis ved udarbejdelse af informations- og undervisningsmateriale, efteruddannelse af lærerne, ekskursioner, oplysningskampagner, m.m.. Tiltagene skal tilpasses de nationale skolesystemer og forhold, og skal derfor udvikles og administreres af medlemsstaterne.

Uddeling af frugt

Kommissionen foreslår en medfinansiering fra Fællesskabet ved uddeling af frisk og forarbejdet frugt- og grønt til skolebørn. I øvrigt kan medlemsstaterne frit bestemme, hvorledes deres respektive skolefrugtordninger skal sammensættes, herunder hvilke aldersgrupper der omfattes, og hvorvidt der nationalt afsættes flere midler til ordningen. Det er en forudsætning, at de deltagende lande udarbejder en national strategi, der beskriver rammerne for uddeling af frugt samt de dermed forbundne oplysningstiltag.

Konsekvenser

Forslaget indeholder kun meget generelle retningslinjer om udformningen af de fremtidige skolefrugtordninger. Detaljer forventes først præciseret i gennemførelsesforordningen, idet det formodes, at den enkelte medlemsstat får vide beføjelser i forbindelse med den praktiske gennemførelse af en skolefrugtordning.

Beskyttelsesniveau

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Konsekvenser for EU-budgettet

Kommissionen afsætter 678,6 mio. d.kr. (90 mio. €) til uddeling af frugt, og 8,84 mio. d.kr. (1,3 mio. €) til udveksling af viden. Danmark betaler 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift ved forslaget på knap 13,5 mio. kr. (1,8 mio. €). i 2010.

EU finansierer op til 50 % af udgifterne til uddeling af frugt i henhold til ovenfor nævnte beregningsmodel, dog 75 % i konvergenszoner (særlige områder). Som udgangspunkt skal medlemsstaterne finansiere det resterende beløb.

Statsfinansielle konsekvenser

Ifølge forslaget kan medlemsstaterne som supplement til fællesskabsstøtten yde national støtte til uddeling af produkter og til den hermed forbundne omkostning til logistik m.m. Det er i forslaget ikke specificeret, hvad der kan falde ind under medlemsstaternes medfinansiering.

Såfremt alle 27 medlemsstater deltager, forventes Danmark at modtage 7,8 mio. dk.kr. fra EU.

Såfremt skolefrugtsordningen gennemføres i Danmark, må der således forventes en national medfinansiering på mindst 7,8 mio. dk.kr. Hertil kommer et ikke nærmere bestemt beløb til de anførte oplysningstiltag.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Et betydeligt indtag af frugt og grøntsager bidrager til at modvirke overvægt og nedsætter risikoen for hjerte-/karsygdomme, kræft og type 2 diabetes. Samtidig er det ifølge Kommissionen godtgjort, at spisevaner grundlægges i en tidlig alder, og at der er en tendens til, at socialt dårligt stillede børn og unge indtager mindre frugt og grønt end deres jævnaldrende fra mere ressourcerstærke miljøer. Skolefrugtordninger formodes derfor at have en gavnlig effekt på folkesundheden og dermed udgifterne i sundhedssektoren, ligesom den bidrager til at udjævne sociale forskelle.

Udover yderligere afsætningsmuligheder på kort sigt, kan der forventes mere langsigtede konsekvenser, idet varige forbrugsmønstre grundlægges i en tidlig alder. Endelig kan en skolefrugtordning resultere i stigende efterspørgsel på nye produkter (f.eks. produkter af mindre størrelse, eller med høj sødme).

Udtalelser

Europa-Parlamentet forventes at afgive udtalelse i forbindelse med samlingen den 17. – 19. november 2008. Forslaget blev behandlet i Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter den 7. oktober 2008. Udvalget fremlagde et udkast til rapport. Følgende er de vigtigste ændringsforslag:

- EU-budgettet bør øges til 500 mio. € og fuld EU-finansiering af ordningen.
- Ingen national eller privat medfinansiering.
- Alene uforarbejdet frugt kan indgå.
- Ordningen skal være forbeholdt produkter fra EU samt prioritere årstidens og lokale produkter.

Høring

Landbrugsraadet oplyste på møde i §2-udvalget den 10. september 2008 og den 15. oktober 2008, at Landbrugsraadet støtter forslaget om etablering af en fælles europæisk skoleordning. Dog er man bekymret for, at ordningen bliver administrativt tung.

§2-udvalget (landbrug) er blevet hørt i skriftlig høring den 24. juli 2008.

DI Fødevarer oplyser, at DI Fødevarer arbejder målrettet med at forbygge fedmeproblemer blandt børn og unge og tog i forbindelse med Det Fede Topmøde i 2005 initiativ til skolemadsprojektet "Food+Lab". Food+Lab er i dag et tværfagligt partnerskabs-projekt støttet under innovationsloven, som involverer alle aktører med interesse i at forbedre børns sundhed og trivsel i de danske skoler.

DI Fødevarer er på den baggrund positiv overfor oprettelsen af en delvist fællesskabsfinansieret skolefrugtordning. Alle erfaringer peger på, at skolefrugt er en effektiv måde at få børn og unge til at spise mere frugt og grønt, og EU midlerne vil betyde, at flere børn vil få glæde af ordningen. DI Fødevarer finder det ligeledes konstruktivt, at der i forslaget lægges op til videndeling på området samt generel oplysning.

Det er DI Fødevarers holdning, at der er behov for en helhedsorienteret tilgangsvinkel til børns sundhed, som integrerer mad, motion og læring, hvis vi ønsker at løse det stadigt voksende problem med overvægt og fedme blandt børn og unge.

Friluftsrådet tilkendegiver, at Friluftsrådet ser positivt på en skolefrugtordning, som rådet mener så vidt muligt bør bestå af økologisk frugt.

I det omfang, at det er muligt, bør frugten ligeledes være lokalt produceret. Det giver færre omkostninger til transport og opbevaring og er i alle henseende mest bæredygtigt. Årstiderne og klimaet kan betyde, at frugten i perioder nødvendigvis må komme fra andre egne af Europa.

Friluftsrådet hilser med stor glæde, at der til ordningen hører en oplysningsaktivitet og formidling, så børnene får en større viden om sammenhæng mellem sunde fødevarer, gode vaner og personlig sundhed. Dertil kommer "fra jord-til bord" og "fra have-til mave" tankegangene, som netop for den udvalgte aldersgruppe (6 til 10 år) giver megen mening.

Friluftsrådet vil gerne understøtte en skolefrugtordning gennem miljøundervisningsprogrammet Grønt Flag – Grøn Skole, som arbejder med 7 temaer (affald, vand, natur, klimaforandringer, energi, miljømærkning og økologi).

Friluftsrådet vil anbefale, at ordningen ikke kun omfatter de 6-10 årige, som alt andet lige i stort omfang får deres mad gennem forældrenes indkøb, vaner og beslutninger. Rådet ser gerne, at de unge (teenagere) også motiveres og inspireres til at få frugt dagligt. Deres fødeindtag er i langt højere grad underlagt de unges selvbestemmelse, og junkfood og usunde fødevarer er for den aldersgruppe langt lettere tilgængelige og gruppe-/adfærdsbestemt.

Skolefrugtordningen bør sikre daglig frugt til alle skolebørn.

Landbrugsraadet henviser til skrivelse af 26. juni 2008, vedrørende høring om det forventede forslag til skolefrugtordningen. Af denne skrivelse fremgår, at rådet skal bemærke, at rådet støtter alle bestræbelser på at give børn sunde kostvaner.

Kommissionens forventede initiativer ligger således i god forlængelse af de initiativer, der er lanceret på nationalt plan.

Dansk Gartneri udtaler, at organisationen bakker op om forslaget og motivationen for at indføre EU-medfinansierede skolefrugtordninger. Forslaget ligger i naturlig forlængelse af den danske skolefrugtordning, som efter Dansk Gartneris opfattelse har været en ubetinget succes.

Dansk Gartneri havde dog gerne set, at ordningen blev mere bredt dækkende (alle skolebørn og ikke kun de yngste), og at der i den nationale tilrettelæggelse af ordningen også indtænkes mulighederne for at uddele grøntsager (f.eks. skoleagurker og mindre tomater).

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark finder, at der kan være betydelige fordele ved en skolefrugtordning på EU-niveau. Effektivt gennemførte skolefrugtordninger har positiv indvirkning på forbruget af frugt og grønt og folkesundheden. Det fremlagte forslag kan anspore til at etablere nye ordninger eller udvide ordninger, der allerede eksisterer. Endvidere kan det lette udveksling af erfaringer og ekspertise mellem landene.

Danmark arbejder for, at forslagets finansieringsmodel ændres, således at det dels bliver muligt at etablere ordninger, hvor alle børn i folkeskolen får mulighed for at få et stykke frugt og grønt hver dag hele skoleåret, og dels at der ydes tilskud pr. uddelt enhed som det kendes fra skolemælksordningen.

Danmark lægger vægt på, at erhvervs- og sundhedsaspekterne i en skolefrugtordning er nøje afstemt, idet de produkter, der uddeles via en sådan ordning, skal have en høj ernæringsmæssig værdi. Danmark vil derfor arbejde for, at der i EU skolefrugtsordningen alene ydes tilskud til frisk frugt og grønt, eller at det som minimum overlades til de nationale myndigheder at beslutte om forarbejdet frugt (herunder juice mm.) skal kunne indgå i ordningen. Herudover vil det være de enkelte skoler/udbydere af skolefrugt der beslutter, hvilke typer af frugt og grønt, der skal tilbydes eleverne, herunder udvalget eksempelvis af økologiske produkter, lokale sæsonvarer mm.

Fra dansk side lægges der vægt på transparens og fleksibilitet. Afrapportering og evaluering af ordningen er derfor af stor betydning, ligesom udarbejdelse af nationale strategier kan støttes. Omfanget af den nationale administration og afrapportering bør stå i et fornuftigt forhold hertil.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29.-30. september 2008 blev der udtrykt generel opbakning til forslaget. En lang række medlemsstater ønskede et større budget samt større fleksibilitet i forhold til den nationale medfinansiering. I forhold til hvilke produkter, der skulle kunne omfattes af ordningen ønskede medlemsstaterne generelt, at det skulle overlades til de enkelte medlemsstater at fastlægge produktsortimentet. En række medlemsstater ønskede endvidere, at ordningen alene skulle omfatte EU produkter. Kommissionen understregede, at der skulle sikres størst mulig subsidiaritet i gennemførelsen af skolefrugtsordningen.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. september 2008 forud for Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 28.-29. september 2008 jf. samlenotat oversendt den 11. september 2008.

Grundnotat om forslaget er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 31. juli 2008.

Det forventede forslag har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2008 forud for Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2008, jf. samlenotat oversendt den 26. juni 2008.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

2. Sundhedstjekket

- **Forslag til Rådets forordning om fælles regler for den fælles landbrugspolitik's ordninger for direkte støtte til landbrugere og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere**
- **Forslag til Rådets forordning om ændringer af den fælles landbrugspolitik ved ændring af forordning (EF) nr. 320/2006, (EF) nr. 1234/2007, (EF) nr. 3/2008 og (EF) nr. [...] /2008**
- **Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)**
- **Forslag til Rådets afgørelse om ændring af afgørelse 2006/144/EF om Fællesskabets strategiske retningslinjer for udvikling af landdistrikterne (programmeringsperioden 2007-2013)**

KOM (2008) 306

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 11. september 2008. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

I forbindelse med vedtagelsen af 2003 reformen af den fælles landbrugspolitik, blev det fastsat, at der i 2008 skal foretages en gennemgang af EU's landbrugspolitik, med henblik på gennemførelse af nødvendige ændringer og tilpasninger i perioden frem til 2013. Kommissionen fremsatte derfor den 20. november 2007 en meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om forberedelser til "sundhedstjekket" af reformen af den fælles landbrugspolitik.

Kommissionen foreslår i de juridiske forslag fremsat den 20. maj 2008 en række ændringer og tilpasninger af den fælles landbrugspolitik. De vigtigste punkter i forslaget er:

- tilpasning og forenkling af enkeltbetalingsordningen, herunder yderligere afkoblinger af støtteordninger
- afvikling af udtagningsordningen (brak)
- yderligere modulation og overførsel af midler til anvendelse i landdistriktspolitikken
- en udvidet anvendelse af artikel 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003
- trinvis udvidelse af mælkekvoten indtil kvotesystemet udløber i 2015
- afvikling af visse interventions- og støtteordninger samt væsentlige begrænsninger i anvendelsen af de tilbageblevne ordninger
- håndtering af nye udfordringer vedrørende klimaforandringer, vedvarende energi, vandforvaltning og biodiversitet

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2008) 306 fremsat forslag til:

- Rådets forordning om fælles regler for den fælles landbrugspolitikks ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere
- Rådets forordning om ændringer af den fælles landbrugspolitik ved ændring af forordning (EF) nr. 320/2006, (EF) nr. 1234/2007, (EF) nr. 3/2008 og (EF) nr./2008.
- Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udviklingen af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)
- Rådets afgørelse om ændring af afgørelse 2006/144/EF om Fællesskabets strategiske retningslinjer for landdistriktsudviklingen (programperiode 2007 til 2013)

Forslagene er oversendt til Rådet den 23. maj 2008.

Forslagene til forordninger er fastsat med hjemmel i TFE artikel 36, 37 og 299 stk. 2 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget til afgørelse er fastsat med hjemmel i forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udviklingen af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) art. 9 og 10.

Forslagene er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 27.-28. oktober 2008 med henblik på generel indstilling.

Nærhedsprincippet

Forslagene er led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

I forbindelse med at Rådet i september 2003 vedtog en reform af den fælles landbrugspolitik, blev der indsat revisionsklausuler, som indebærer, at der i 2008 skal foretages en gennemgang af EU's landbrugspolitik, for at konstatere om der er forhold, som fungerer uhensigtsmæssigt, og om der af den grund skal foretages yderligere ændringer og tilpasninger af landbrugspolitikken. Kommissionen fremsatte derfor den 20. november 2007 en meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om forberedelser til "sundhedstjekket" af reformen af den fælles landbrugspolitik.

Kommissionen finder, at Fællesskabet ud over de nødvendige tilpasninger bør videreføre udviklingen af den fælles landbrugspolitik. Der skal derfor gennemføres en række tiltag, som lægger op til den videre udvikling af den fælles landbrugspolitik frem til 2013.

De vigtigste elementer i Kommissionens forslag til ændringer og tilpasninger af den fælles landbrugspolitik er følgende:

Enkeltbetalingsordningen

- Etablering af mulighed for at alle medlemslande kan arbejde hen imod en ensartet støttesats for landbrugsarealerne indenfor hver region
- Forenkling af krydsoverensstemmelse
- Forenkling af enkeltbetalingsordningen ved yderligere afkobling af produktionsbundne direkte støtteudbetalinger
- Afvikling af kravet om udtagning (brak)

Finansielle ordninger

- Øget modulering samt progressiv modulering (capping) af direkte støtteudbetalinger
- Mere fleksibilitet for evt. tilbageholdelse af 10 pct. af den direkte støtte og flere muligheder for anvendelse af dele af den direkte støtte til andre formål (gl. artikel 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003)
- Fastsættelse af nedre støttegrænser.

Markedsordninger

- Afskaffelse af visse interventionsordninger samt indskrænkninger i anvendelse af de resterende interventionsordninger
- Afskaffelse af en række støtteordninger samt indskrænkninger af de andre ordninger
- Forberedelse af afviklingen af mælkekvotesystemet, herunder udvidelse af mælkekvoten.

Nye udfordringer

- Håndtering af klimaændringer, vedvarende energi, vandforvaltning og biodiversitet i landdistriktspolitikken.

Enkeltbetalingsordningen

Etablering af mulighed for at udbetale en ensartet støttesats for betalingsrettighederne indenfor hver region

Som led i 2003-reformen blev der fastsat flere muligheder for medlemslandene for at vælge en model til beregning af værdien af den enkelte landmands betalingsrettigheder: Den historiske model, den regionale model og hybridmodellen (en kombination af de 2 modeller).

I hybridmodellen, som blev anvendt i Danmark, blev hovedparten af den afkoblede støtte fordelt med en basisstøtte på grundlag af de arealer, som landmanden havde på ansøgningstidspunktet i 2005, og dele af den animalske afkoblede støtte blev fordelt på grundlag af referenceperioden fra 2000 til 2002.

Kommissionen foreslår, at alle medlemslande, uanset hvilken model de har anvendt, skal have mulighed for at udligne værdien mellem betalingsrettighederne. Det foreslås, at medlemsstaterne senest den 1. august 2009 kan beslutte at gennemføre helt eller delvis udligning fra 2010/2011. Hvis et land vælger at anvende denne ordning, skal udligningen ske over mindst 2 år med højst 50 % om året efter objektive og ikke diskriminerende kriterier.

Krydsoverensstemmelse og god landbrugs- og miljømæssig stand

Udbetaling af støtte er afhængig af overholdelse af udvalgte regler indenfor miljø, folkesundhed og dyre - og plantesundhed, dyrevelfærd samt god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) (krydsoverensstemmelse). Kommissionen foreslår at fjerne krydsoverensstemmelse for visse bestemmelser i direktivet for beskyttelse af vilde fugle og i direktivet om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter. Kommissionen foreslår endvidere under GLM at indføre nye normer for bevarelse af landskabstræk (hegn, søer, grøfter, grupper af træer mv.), samt randzoner langs vandløb.

Endelig foreslår Kommissionen at indføre bagatelgrænser, en de-minimis regel på 100 Euro, en regel om støttemodtagers ansvar for overholdelse af krydsoverensstemmelse hele kalenderåret og en ny definition af begrebet ”bedrift” på landdistriktsområdet svarende til reglerne for krydsoverensstemmelse for direkte betalinger.

Afkobling af direkte støtteudbetalinger

Kommissionen foreslår afkobling af en række frivilligt og obligatorisk koblede støtteudbetalinger. Kommissionen foreslår endvidere, at de afkoblede støttebeløb udbetales til de berørte landmænd som tillæg til værdien af deres betalingsrettigheder og på baggrund af en referenceperiode, som skal nærmere fastlægges indenfor en periode fra 2005 til 2008.

Frivilligt koblede støtteordninger

Kvægpræmier

Kommissionen foreslår, at handyr- og slagtepræmier for kvæg afkobles, dog med en overgangsordning således at der udbetales 50 % af den eksisterende støtte for produktionsårene 2010 og 2011,

hvorefter støtten bortfalder helt. Præmieordningerne for ammekøer og moderfår og geder kan videreføres.

Andre frivilligt koblede ordninger

Det foreslås at den resterende hektar-støtte, støtte til humle og markfrø samt kvalitetspræmien for durum hvede afkobles fra 2010.

Obligatorisk koblede støtteordninger

Proteinafgrøder, ris, olivenolie, nødder, forarbejdning af hørfibre, kartoffelstivelse og tørret foder
Kommissionen foreslår, at støtte til produktion af disse produkter afkobles fra 2010.

For ris foreslås en overgangsperiode, som indebærer, at der i perioden 2010 til 2012 udbetales 50 % af nuværende støtte.

For forarbejdning af hørfibre foreslås en overgangsordning, som indebærer, at støtten for 2011 og 2012 udbetales med 50 % af den aktuelle støtte, hvorefter støtten afkobles helt.

Kartoffelstivelse

Under denne ordning udbetales produktionspræmien til stivelsesfabrikkerne for fremstilling af kartoffelstivelse samt direkte støtte til de landmænd, der avler kartofler til stivelsesfremstilling.

Kommissionen foreslår en afkobling af produktionspræmien til fabrikkerne fra 2011. Kravet om anvendelse af minimumspris bortfalder med afkobling af produktionspræmien. Endvidere foreslås en afkobling af den direkte støtte til landmændene, dog med en overgangsordning, således at der i 2011 og 2012 fortsat udbetales 50 % af den nuværende direkte støtte, hvorefter støtten vil være fuldt afkoblet. Kvoten for produktion af kartoffelstivelse afskaffes efter overgangsperioden i 2013.

Tørret foder

Støtten til produktion af tørret foder udbetales til tørringsvirksomhederne. Kommissionen foreslår, at støtten til produktion af tørret foder afkobles fra 2011.

Afvikling af kravet om udtagning (brak)

Kommissionen foreslår afskaffelse af pligten til udtagning af landbrugsjord. Kommissionen foreslår samtidig, at medlemslandene gives passende instrumenter til at kunne sikre, at miljøfordelene kan opretholdes gennem landdistriktsprogrammet og gennem nye krydsoverensstemmelseskrav (der indføres under GLM nye normer for randzoner langs vandløb).

Den forenklede generelle arealbetalingsordning for de nye medlemslande (SAPS)

Efter de nugældende bestemmelser kan de nye medlemslande - EU 10 - anvende den forenklede arealbetalingsordning frem til 2010, og EU-2, Bulgarien og Rumænien frem til 2011. Kommissionen foreslår nu, at de nye medlemslande skal kunne anvende den forenklede arealbetalingsordning frem til 2013.

Finansielle ordninger

Øget mulighed for tilbageholdelse af dele af den direkte støtte til andre formål (gl. artikel 69)

Kommissionen foreslår, at medlemslandene fra 2010 fremover kan anvende op til 10 % af de nationale budgetlofter for direkte støtte til særlige programmer for landmænd (ny art. 68), herunder:

- særlige typer af landbrug, som er vigtige for beskyttelse af miljøet eller for forbedringer af kvaliteten og markedsføringen af landbrugsprodukter (videreførelse af den nuværende artikel 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003),
- afhjælpning af særlige ulemper der påvirker landmænd i mejeri -, oksekøds -, fåre - og gedefektoren og rissektoren, i miljøfølsomme og økonomisk sårbare områder,
- på arealer, hvor der gennemføres restrukturerings og/eller udviklingsprogrammer for at undgå opgivelse af arealer og/eller for at håndtere særlige ulemper for landmænd i disse områder,
- i form af tilskud til betaling af præmier for afgrødeforsikringer,
- bidrag til gensidige fonde, der yder finansiel kompensation til landmænd, som har lidt økonomiske tab i forbindelse med veterinære og plantesygdomme.

Kommissionen foreslår endvidere, at støtteordninger under a, b og e begrænses til 2,5 % af de nationale budgetlofter. Endelig foreslår Kommissionen, at de medlemslande, som ønsker at anvende ordningen skal meddele dette til Kommissionen senest den 1. august 2009.

Øget modulering og progressiv modulering af støttebeløb (capping)

Kommissionen foreslår en stigende modulering med 2 % om året fra 2009 til 2012 i alt 8 %. Sammenlagt med den eksisterende modulering på 5 % bliver den samlede modulering i 2012 13 %. De første 5.000 €, der udbetales til en landmand, er fortsat fritaget for modulation.

Kommissionen foreslår endvidere, at der i tillæg til modulering, indføres en progressiv modulering af de større støtteudbetalinger jf. følgende model:

- Betalinger fra 100.000 til 199.999 € reduceres med yderligere 3 %
- Betalinger fra 200.000 til 299.999 € reduceres med yderligere 6 %
- Betalinger over 300.000 € reduceres med yderligere 9 %

Tabel: Af tabellen fremgår de samlede moduleringsprocentdele, der skal anvendes (nuværende + supplerende inkl. progressiv modulering)

Tærskler (€)	2009	2010	2011	2012
1 til 5 000	0	0	0	0
5 000 til 99 999	5 % + 2 % (=7 %)	5 % + 4 % (= 9 %)	5 % + 6 % (=11 %)	5 % + 8 % (=13 %)
100 000 til 199 999	5 % + 5 % (=10 %)	5 % + 7 % (=12 %)	5 % + 9 % (=14 %)	5 % + 11 % (=16 %)
200 000 til 299 999	5 % + 8 % (=13 %)	5 % + 10 % (=15 %)	5 % + 12 % (=17 %)	5 % + 14 % (=19 %)
300 000 og derover	5 % + 11 % (=16 %)	5 % + 13 % (=18 %)	5 % + 15 % (=20 %)	5 % + 17 % (=22 %)

Kommissionen foreslår endelig, at de beløb, der inddrages ved udvidet modulering og progressiv modulering, ubeskåret skal kunne anvendes i det medlemsland, hvor provenuet er opnået. De inddragne beløb foreslås overført fra søjle I til søjle II til håndtering af klimaforandringer, vedvarende energi, vandforvaltning og biodiversitet (nye udfordringer).

Nedre støttegrænser

I dag er der mulighed for at undlade at udbetale beløb under 100 €. Endvidere kan der ikke udbetales enkeltbetaling for arealer mindre end 0,3 hektar.

Kommissionen foreslår, at en medlemsstat skal vælge én af følgende minimumsgrænser og derefter ikke må udbetale enkeltbetaling til landmænd hvis den valgte forudsætning ikke er opfyldt:

- (a) det samlede direkte støttebeløb i et givet kalenderår overstiger ikke 250 € eller
- (b) det støtteberettigede areal, der kan udbetales støtte til overstiger ikke en hektar

Kommissionen foreslår endvidere, at medlemslandene på et objektivt og ikke diskriminerende grundlag kan beslutte ikke at yde direkte støtte til virksomheder, hvis primære formål ikke er at udøve en landbrugsaktivitet.

Markedsordninger

Ændringer af mulighederne for intervention af landbrugsprodukter

Kommissionen foreslår, at en række interventionsordninger afskaffes, og at visse af de resterende interventionsordninger først kan tages i anvendelse efter en analyse af den aktuelle markedssituation.

Kommissionen foreslår, at:

- interventionsordningen for korn bibeholdes, men med visse indskrænkninger
- interventionsordningen for ris og durum hvede afskaffes
- interventionsordningen for svinekød afskaffes
- støtte til privat oplagring af smør bibeholdes, men med visse indskrænkninger
- støtte til privat oplagring af særlige oste afskaffes

Interventionsordninger for korn

Kommissionen foreslår visse ændringer af interventionsordningen for korn, som medfører at ordningen fremover får karakter af et sikkerhedsnet til brug i egentlige krisesituationer. Det foreslås, at interventionsmængderne for byg, sorghum og majs sættes til nul. Der vil således fremover kun kunne interveneres blød hvede af brødhvedekvalitet.

Endvidere foreslås, at opkøb skal foregå ved licitation samt at Kommissionen under særlige omstændigheder skal kunne fastsætte priser, mængder og de lande og regioner i hvilket intervention kan ske. Ved at anvende licitation ved opkøb af korn til intervention fungerer interventionsprisen ikke mere som en minimumspris. Ved tilbud af større mængder korn til intervention, vil anvendelse af licitation naturligt kunne medføre opkøbspriser, som ligger under interventionsprisen.

Endelig foreslår Kommissionen, at interventionsordningerne for ris og durum hvede afskaffes.

Interventionsordningen for svinekød

Kommissionen foreslår, at interventionsordningen for svinekød afskaffes. Interventionsordningen for svinekød har ikke været anvendt i en meget lang årrække.

Støtte til privat oplagring

Kommissionen finder, at der pga. markeds- og sæsonudsving i produktionen af smør, er grund til at bibeholde støtten til privat oplagring af smør. Kommissionen foreslår imidlertid, at privat oplagring af smør ikke mere skal udløses automatisk, men fremover besluttet af Kommissionen efter en analyse af markedssituationen.

Kommissionen foreslår, at støtte til privat oplagring af særlige oste (hårde italienske oste) afvikles, idet markedssituationen gør støtte til særlige værdiprodukter som oste overflødig.

Ændringer af en række mindre støtteordninger mv.

Kommissionen foreslår, at enkelte støtteordninger afskaffes, og at der fremover skal gennemføres analyser af markedssituationen, før andre støtteordninger tages i anvendelse.

Mejeriprodukter

Støtteordningerne for anvendelse af skummetmælkspulver til foder og anvendelsen af skummetmælk til fremstilling af kasein bibeholdes, men anvendelsen af disse ordninger skal fremover besluttet af Kommissionen efter en analyse af markedssituationen.

Støtte til anvendelse af smør til is og bagværk har været nulstillet siden 2004. Kommissionen finder at denne ordning er overflødig, og foreslår, at den afskaffes.

Stivelse

Støtte til anvendelse af stivelse i industrien foreslås afskaffet. I takt med de stigende verdensmarkedspriser for korn er støtten til anvendelse af stivelse i industrien blevet reduceret og støtten har været nulstillet i mere end et år.

Energiafgrøder

På baggrund af den aktuelle markedssituation finder Kommissionen ikke mere, at der er grund til at give støtte til energiafgrøder. Det foreslås derfor, at støtten til energiafgrøder afskaffes fra 2010.

Særlige markedsforanstaltninger i tilfælde af husdyrsygdomme

I tilfælde af, at husdyrsygdomme begrænser handelen mellem medlemslandene og tredjelande, kan Kommissionen jf. artikel 44 i forordning (EF) nr. 1234/2007 iværksætte foranstaltninger for at støtte markedet. Kommissionen foreslår, at denne bestemmelse fjernes, og at der i stedet indføres en bestemmelse herom i den nye artikel 68 1 e ”gensidige dækkende fonde for erstatning ved husdyrsygdomme” i den nye horisontale forordning om enkeltbetalingsordningen. Det indebærer, at udgifterne til denne ordning fremover dækkes af en del af de inddragne støtteudbetalinger. Den eksisterende ordning (art. 44) kan iværksættes på ad hoc basis, mens ordninger under artikel 68 vil skulle fastlægges på forhånd, og senest i 2009.

Andre ordninger

Kommissionen foreslår, at medlemslandene skal kunne godkende producentorganisationer inden for alle sektorer.

Endelig foreslår Kommissionen, at en række forældede forordninger afvikles. Det drejer sig f.eks. om forordninger vedrørende finansiering af intervention, fødevarehjælp til Polen (1989) og særlige tildelinger af mælkekvote (SLOM).

Forberedelse af blød landing når mælkekvotesystemet udløber

For at forberede den endelige afvikling af mælkekvotesystemet i 2015 foreslår Kommissionen en udvidelse af mælkekvoterne med 1 % om året i 5 år i årene 2009/2010 til 2013/14, hvilket svarer til den skønnede stigning i det interne forbrug af mælkeprodukter i EU i denne periode.

Kommissionen vil i 2011 forelægge en rapport over markedssituationen på mælkeområdet.

Nye udfordringer i landdistriktspolitikken

For at imødekomme de nye udfordringer for europæisk landbrug foreslår Kommissionen, at de yderligere modulerede midler (udover de første 5 pct.) målrettes indsatser over for klimaforandringer, vedvarende energi, vandforvaltning og biodiversitet. Kommissionen foreslår endvidere at der bliver mulighed for at benytte nye typer af indsatser på disse områder som f.eks. permanent braklægning og ekstensivering. Endelig skabes der mulighed for at forøge støttebeløbene til de nye indsatser. De nye indsatser skal være indarbejdet i medlemslandenes landdistriktsprogrammer senest den 1. januar 2010.

Ændringsforslag

Formandskabet har efterfølgende udfærdiget ændringsforslag om følgende elementer i forslaget: Vedrørende artikel 44 i forordning (EF) nr. 1234/2007 om foranstaltninger i forbindelse med husdyr sygdomme, bibeholdes denne. Den nedre støttegrænse under enkeltbetalingsordningen vil kunne fastsættes højere, afhængig af landenes gennemsnitlige bedriftsstørrelse og støtteudbetalinger. Den nye artikel 68 udvides, således at der kan gives støtte til tilskud til betaling af præmier for husdyrforsikringer, og der gives mulighed for finansiel kompensation til landmænd, som har lidt økonomiske tab i forbindelse med visse miljøproblemer, i de gensidige fonde.

Konsekvenser

EU-budgettet

Overordnet anfører Kommissionen, at sundhedstjekket har en begrænset netto-budget effekt, med en lille besparelse på 14 mio. € i 2013.

Afkobling

Ved gennemførelse af Kommissionens forslag om afkobling af en række eksisterende koblede direkte støtteordninger vil der indenfor søjle I i 2013 være overført udgifter i størrelsesordenen 2 mia. € til den direkte støtte i enkeltbetalingsordningen. Denne omfordeling har ingen overordnede konsekvenser for Fællesskabets budget.

Modulation/progressiv modulering

Kommissionen foreslår en øget modulation/progressiv reduktion og overførsel af de inddragne midler fra søjle I - direkte støtteudbetalinger -, til søjle II – landdistriktspolitikken. Der er tale om inddragelse af en del af de allerede budgetterede udgifter i søjle I til anvendelse i søjle II, og overførslen har således ingen overordnede konsekvenser for Fællesskabets budget.

Forventet provenu med yderligere modulering inkl. progressiv reduktion i EU

	2010	2011	2012	2013
Modulering, mio. €	563	977	1.427	2.022

Ved anvendelse af de modulerede midler i medlemslandene kræves national medfinansiering, hvorved den totale budgetallokering til landbrugs- og landdistriktspolitik vil øges i forhold til status quo.

Forslaget om øget modulering med 2 % om året fra 2010 til 2013 (EU-finansår) til i alt 13 % samt progressiv modulering, medfører en stadig stigende overførsel igennem årene indtil 2013, hvor der i alt sker en omfordeling på ca. 2 mia. € fra søjle I til søjle II.

Besparelser ved ændringer af interventions - og støtteordninger

Kommissionens forslag om indskrænkningerne i mulighederne for at intervenere korn, afvikling af støtte til energiafgrøder og indskrænkninger af anvendelsen af en række mindre ordninger på mejeriområdet, medfører en samlet besparelse på ca. 428 mio. euro i perioden 2010 til 2013.

Besparelser på områderne intervention og visse støtteordninger

	2010	2011	2012	2013	I alt
Besparelser, mio. €	9	180	115	124	428
Reduceret formålsbestemte indtægter (mindsket superafgift)	-	-	- 55	- 110	-165
Netto budgetindvirkning	9	180	59	14	263

Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter. 2 % af den anførte besparelse på 428 € i perioden 2010 til 2013 giver en samlet besparelse på ca. 8,5 mio. € eller knap 63 mio. kr.

Statsfinansielle konsekvenser

Det er vurderingen, at visse af de foreslåede ændringer af den fælles landbrugspolitik kan have væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

Modulation/progressiv modulering

Øget obligatorisk modulation på 2 pct. årligt i regnskabsårene 2009-2012 vil medføre en stigning i modulerede midler som forventes at udgøre ca. 125 mio. kr. om året (16,8 mio. €) beregnet på grundlag af forventede udbetalinger af direkte støtte i 2009.

Den nuværende obligatoriske modulation på 5 % medfører, at der i 2009 tilbageholdes 312,9 mio. kr. Ved den fulde modulering på 13 % i 2013, forventes de direkte støtteudbetalinger at blive reduceret med i alt 10,6 % eller 813,6 mio. kr. Forskellen mellem anvendelse af den gældende moduleringssprocent på 5 % og den foreslåede på 13 % forventes således at udgør ca. 500 mio. kr.

Kommissionens forslag om progressiv modulering forventes at medføre en reduktion af de direkte støtteudbetalinger på ca. 22,8 mio. kr. om året. Det forventes, at ca. 1.180 større landbrug i Danmark vil blive berørt af progressiv modulation.

Årlig forventet stigning i modulation/progressiv modulering* (ud over de eksisterende 5 %)

	2010	2011	2012	2013
Modulering, mio. kr.	125	250	375	500
Progressiv reduktion, mio. kr.	22,8	22,8	22,8	22,8
Samlet reduktion	147,8	272,8	397,8	522,8

*Beregnet på baggrund af forventede udbetalinger i 2009

National medfinansiering

De gældende regler for anvendelse af overførte midler til gennemførelse af programmer i landdistriktsudviklingen kræver 50 eller 45 pct. national medfinansiering. Ved overførsel af midlerne fra modulering/progressiv reduktion i årene 2010 til 2013 til landdistriktsprogrammet, og ved et krav om 50 % national medfinansiering, vil der under forudsætning af fuld hjemtagning opstå et voksende behov for national medfinansiering på 148 mio. kr. i 2010 stigende med 125 mio. kr. hvert år til 523,5 mio. kr. i 2013.

Administrative konsekvenser

Et meget foreløbigt skøn over visse dele af forslaget er givet i nedenstående. Det skal kraftigt understreges, at skønnet er hypotetisk, og at det sandsynligvis vil skulle ændres efter nærmere analyser og i lyset af eventuelle nye kompromistekster.

Kommissionens forslag om en udvidelse af GLM-reglerne, som omfatter indførelsen af nye normer for bevarelse af landskabstræk (hegn, vandhuller, søer, grøfter, træer i grupper m.v.), samt indførelsen af et nyt område omhandlende beskyttelse og forvaltning af vand, herunder etablering af bræmmer langs vandløb og søer, vil øge de administrative omkostninger¹ i FødevarerErhverv og Plantedirektoratet.

Hvis udvidelsen af GLM-reglerne begrænses til indførelsen af disse nye normer, er skønnet over de udvidede administrative omkostninger i FødevarerErhverv 800.000 kr., heraf er de 300.000 kr. etableringsomkostninger det første år. Omkostningerne for gennemførelsen af kontrollen i Plantedirektoratet er estimeret til 500.000 kr. om året.

¹ De angivne omkostninger er baseret på helt hypotetiske forslag til nye krav, opstillet til brug for udarbejdelsen af en opgørelse af omkostningerne ved implementering af nye GLM-krav. Skønnet over omkostningerne går alene på implementeringen af nye krav på GLM-området. Skønnet over omkostningerne er behæftet med en betydelig usikkerhed, idet der på nuværende tidspunkt mangler en mere præcis fortolkning fra Kommissionen vedrørende indholdet af de i sundhedstjekket foreslåede krav.

Hvis overslaget over omkostningerne derimod tager udgangspunkt i, at Kommissionen vil kræve, at alle medlemslandene opstiller krav for alle normer, undtagen dem, som er åbenlyst uegnede for landet (i DK terrasser og oliventræer), vil de administrative omkostninger være højere. I dette tilfælde skønnes de samlede administrative omkostninger i FødevarerErhverv, at ville udgøre ca. 4,5 mio. kr., heraf er de 2,7 mio. kr. etableringsomkostninger det første år. Omkostningerne for gennemførelsen af kontrollen i Plantedirektoratet er estimeret til 1,8 mio. kr. om året.

Forslaget vil medføre en udvidelse af landdistriktsprogrammerne for perioden 2007-2013, hvilket vil resultere i øgede administrative udgifter. Udgifterne vil afhænge af den konkrete implementering i det danske landdistriktsprogram, herunder udformning af kommende ordninger. Derfor er det pt. ikke muligt at opgøre de administrative merudgifter af den yderligere indsats under landdistriktsprogrammet.

Der ville kunne være administrative besparelser i forbindelse med fastsættelse af nedre støttegrænse på støtteansøgningen, og bortfald af koblede støtteordninger, mens der kan forventes øgede omkostninger ved administration af progressiv modulation.

For de øvrige forslag skønnes de administrative konsekvenser at være begrænsede.

Samfundsmæssige konsekvenser af forslaget for virksomheder og borgere

Kommissionens forslag medfører forenklinger for landmændene, idet en række støtteordninger afkobles, og beløbene udbetales fremover over enkeltbetalingsordningen. Samtidig afskaffes en række produktionsbegrænsende bestemmelser ved fjernelse af kravet om udtagning af jord og visse produktionskvoter.

Kommissionens forslag indebærer en fortsat markedsorientering af den fælles landbrugspolitik. Konsekvensen heraf er, at en række områder, hvor der tidligere er givet støtte til produktion mv., eller hvor der har været fastsat interventionsordninger med mindstepriser, fremover ikke vil have det samme niveau for produktionsstøtte og garanterede mindstepriser. Den stigende markedsorientering indebærer at produktionen af landbrugsprodukter i højere grad vil ske på markedsvilkår med de risici det indebærer, men samtidig med bedre muligheder at udnytte det eksisterende potentiale for produktion og afsætning, f.eks. via bortfald af krav om udtagning af jord samt forøgelse af mælkekvoter.

Fødevarerøkonomisk Institut har bl.a. vurderet, at den påtænkte reform af landbrugsstøtten vil få en negativ effekt på indtjeningen i dansk landbrug. Imidlertid er der store forskelle mellem landbrugene med hensyn til reformens økonomiske konsekvenser afhængig af bedriftens størrelse samt ikke mindst af driftsformen.

For alle landbrug taget under ét, vurderer Fødevarerøkonomisk Institut, at der kan blive en nedgang i resultatet efter finansielle poster, opgjort til 25.000 kr. pr. bedrift. Heraf kan størstedelen henføres

til den forventede/forudsatte prissænkende virkning af mælkekvoteudvidelsen samt til forøgelsen af modulationen.

Afkoblingen af handyrpræmien kan medføre, at produktionen af ungtyre næppe vil kunne opretholdes i Danmark i nuværende omfang, med mindre der sker forbedringer i prisforholdene.

Ud over de landbrugsøkonomiske konsekvenser kan det forventes, at overførsel af yderligere ca. 500 mio. kr. fra den direkte støtte til anvendelse i landdistriktsprogrammet samt national medfinansiering vil resultere i øgede samfundsmæssige goder i form af bedre miljøbeskyttelse, sikring af naturværdier, sikring af vandkvalitet samt bedre beskyttelse af biodiversitet, mv.

Indførelse af en nedre grænse for enkeltbetalingsstøtte på 250 €, forventes at afskære ca. 6.700 mindre landmænd fra at modtage 6,6 mio. kr. i støtte. Anvendes kravet om ansøgning af støtte til mindst 1 ha, vil ca. 2.100 mindre landmænd blive afskåret fra at modtage 5,5 mio. kr.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Gennemførelse af Kommissionens forslag vil indebære, at en række bekendtgørelser kan ophæves, eller skal ændres.

Følgende bekendtgørelser kan ophæves:

- Bekendtgørelse nr. 1416 af 11. december 2007 om støtte til dyrkning af energiafgrøder
- Bekendtgørelse nr. 968 af 12. september 2006 om ydelse af støtte til tørret foder
- Bekendtgørelse nr. 240 af 7. april 2005 om ydelse af fremstillingspræmie til kartoffelstivelse og støtte til stivelseskartofler
- Bekendtgørelse nr. 1515 af 22. december 2004 om dyrkning af afgrøder på udtagne arealer til fremstilling af produkter, som ikke primært er bestemt til fødevarer eller foder
- Bekendtgørelse nr. 416 af 25. juni 1986 om ydelse af produktionsrestitution for stivelse

Følgende bekendtgørelser skal ændres:

- Bekendtgørelse nr. 203 af 26. marts 2008 om mælkekvoter
- Bekendtgørelse nr. 935 af 22. september 2008 om krydsoverensstemmelse
- Bekendtgørelse nr. 1598 af 19. december 2007 om direkte støtte til landbrugere efter enkeltbetalingsordningen
- Bekendtgørelse nr. 1290 af 8. december 2006 om ydelse af præmier for husdyr og moderfår
- Bekendtgørelse nr. 1278 af 13. december 2004 om støtte til mælk og mejeriprodukter
- Bekendtgørelse nr. 374 af 11. juli 1974 om intervention af svinekød

Miljømæssige konsekvenser, konsekvenser for beskyttelsesniveauet

Det samlede udtagningspligtige brakareal var i 2007 ca. 148.000 ha. I 2008 faldt dette brakareal med ca. 83.000 ha. som følge af den midlertidige ophævelse af kravet om braklægning i 2007/08. Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus Universitet, Danmarks Miljøundersøgelser og Fødevareøkonomisk Institut vurderer i fællesskab, at en permanent ophævelse af kravet om braklægning vil medføre, at de braklagte arealer i alt vil falde med 80-120.000 ha i forhold til 2007.

Forskningsinstitutionerne vurderer, at faldet i brakarealet på 80-120.000 ha alt andet lige på sigt vil medføre:

- Øget kvælstofudvaskning på 300-500 t/år (den samlede årlige udvaskning er på ca. 160.000 t.)
- Øget ammoniak emission på 1.300-1.900 t N/år (den samlede årlige emission er på 72.000 t)
- Øget emission af drivhusgas med 110-170.000 t CO₂/år (de samlede årlige emissioner fra dansk Landbrug er på ca. 10 mio. t CO₂-ekvivalenter).

Forskningsinstitutionerne vurderer, at forslaget endvidere vil have effekter i forhold til øget pesticidforbrug, øget tab af fosfor og overvejende negative effekter i forhold til natur og biodiversitet.

Regeringen vedtog i februar 2008 en brak-indsatsplan med kompenserende foranstaltninger, der neutraliserer effekterne af ophævelsen af kravet om braklægning på op til 50.000 ha.

Miljøkompensation for natur og miljø vil indgå i det igangværende arbejde med midtvejsevaluering af Vandmiljøplan III, den fremrykkede evaluering af pesticidplan 2004-09 samt implementeringen af EU's vandrammedirektiv (grøn vækst).

Forskningsinstitutionernes vurdering af forslagets øvrige elementer, er at den væsentligste effekt af sundhedstjekket vil være en stigning i mælkeproduktionen, men dog et fald i mælkeprisen og et lavere antal ungdyr. Omfanget af begge elementer i 2015 er noget usikkert, men det skønnes at mælkemængden øges med ca. 4-5% og at ungtyreproduktionen reduceres betydeligt. En øgning i mælkeproduktionen på 5% vil øge N-udvaskningen med ca. 170 t N/år på 10-15 års sigt. Ammoniakemissionen vil øges med ca. 740 t N/år, mens drivhusgasemissionen vil øges med ca. 98.000 t CO₂-ækv (1% af udledningen fra landbruget). Reduceres ungtyreproduktionen med 50%, vil det ophæve nævnte merbelastninger; men det kan ikke forudsiges, om faldet i ungtyreproduktionen bliver større eller mindre end de 50%.

For en række af de andre elementer (artikel 69 og justering af krydsoverensstemmelser) kan der være en miljøeffekt, men omfanget vil afhænge af, hvordan Danmark vælger at implementere disse justeringer af CAP'en. Det har derfor ikke været muligt at foretage en miljømæssig konsekvensvurdering af disse elementer.

Udtalelser

Europa-Parlamentet forventes at afgive udtalelse i forbindelse med samlingen den 17. – 19. november 2008. Forslaget blev behandlet i Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter den 7. oktober 2008. Udvalget fremlagde et udkast til rapport. Heri fremgik det, at øget modulation skal begrænses til 1 x 2 % frem til 2013. Progressiv moduleringsats skal ligeså reduceres (1 % for beløb mellem 100.000 - 200.000 €, 2 % for 200.000 - 300.000 € og 3 % for beløb over 300.000 €). Der skal ikke være krav om national medfinansiering for de ekstra modulerede midler. Mælkekvoterne skal kun stige 1 % i både 2009 og 2010, efterfulgt af en markedsanalyse. Der skal oprettes en mælkefond til at hjælpe sektoren til omstruktureringen, og landes uudnyttede kvoter skal midlertidigt kunne tildeles andre lande. Under artikel 68 skal det være muligt at anvende op til 10 % af støtten til

koblede tiltag, samt yderligere 5 % ekstra til krisestyringsforanstaltninger. Ligeså skal nye medlemslande kunne få en højere EU-støtte til forsikringsordninger. Koblet støtte skal bevares for hhv. handyrpræmien, proteinafgrøder og tørret foder, mens hovedparten af andre ordninger først skal afkobles i 2013. Kornintervention skal opretholdes i tidsbegrænsede perioder hvert år, svinekødsintervention skal opretholdes ligesom visse støttemekanismer i mejerisektoren.

Høring

Landbrugsraadet henviste på møde i §2-udvalget den 15. oktober 2008 til tidligere afgivne høringsvar og understregede, at man anså følgende elementer som afgørende i de forestående forhandlinger: forhøjelsen af mælkekvoterne, fastholdelse af handyrpræmien indtil 2013 og sikring af mulighed for finansiering af miljøtiltag via modulation og sekundært via artikel 68.

Landbrugsraadet, oplyste på møde i §2-udvalget den 10. september 2008, idet der henvistes til tidligere høringssvar, at Landbrugsraadet ønsker at understrege, at Landbrugsraadet finder, at det er væsentligt, at der i forbindelse med sundhedstjekket sker en ensartet afkobling, således at konkurrencesituationen ikke forvrides mellem medlemsstaterne. Dog har man forståelse for, at det i visse særligt udsatte regioner kan være nødvendigt at indføre afhjælpende foranstaltninger jf. artikel 68.

Angående anvendelsesområdet for artikel 68 fandt Landbrugsraadet, at disse foranstaltninger kan anvendes til miljøtiltag og ikke til støtte, der kan virke produktionsforvridende. Det er væsentligt, at der ikke genindføres yderligere koblede støtteordninger via artikel 68, og at loftet på 2,5 % i forslaget fastholdes. Mest mulig støtte skal være omfattet af grøn boks i WTO-regi.

Indførelse af yderligere krydsoverensstemmelseskrav er ikke i overensstemmelse med Kommissionens hensigt med at lette de administrative byrder for landbruget i forbindelse med sundhedstjekket.

Endelig ønsker Landbrugsraadet at understrege, at man er imod indførelse af progressiv modulering, men at man tilslutter sig princippet om øget enhedsmodulering for alle.

På møde i §2-udvalget (landbrug) den 9. juni 2008 meddelte Landbrugsraadet, at man finder, at Kommissionens samlede pakke af forslag indeholder en række relevante forslag. Landbrugsraadet udtrykte dog skuffelse over, at forenkling af krydsoverensstemmelsesreglerne i Kommissionens forslag ikke har fået en mere fremtrædende rolle. Man er også fra Landbrugsraadets side afvisende overfor Kommissionens forslag om at udvide GLM-reglerne (God Landbrugs- og Miljømæssig stand).

Landbrugsraadet fremhævede ønsket om at bevare den danske model for gennemførelse af enkeltbetalingsordningen frem til 2013, hvilket indebærer bevaring af handyrpræmien frem til 2013. Derudover fremhævede Landbrugsraadet, at man kraftigt opfordrer til, at der sættes stramme betingelser for anvendelsen af art. 69. Landbrugsraadet udtrykte ønske om fastholdelse af art. 44-ordningen. Landbrugsraadet støtter forhøjelsen af basis %-satsen for modulation, men er afvisende overfor progressiv modulation, da dette vil medføre en urimelig behandling af de berørte landmænd.

Landbrugsraadet finder, at det er forkert at afskaffe interventionsordningen på korn ud fra den betragtning, at det er vigtigt, at EU bevarer et sikkerhedsnet for kornproduktionen. Man er samtidig tilfreds med, at der fortsat er mulighed for intervention på brødhvede. Man kunne anbefale en fuldstændig afskaffelse af brak, samt en udvidelse af mælkekvoterne. For så vidt angår mælkekvoterne mener Landbrugsraadet, at Danmark skal arbejde for en 6 gange 2 % udvidelse.

Endelig fremførte Landbrugsraadet det synspunkt, at man finder Kommissionens prioritering af balancen mellem udfasning af ordningerne for protein og smør forkert. Landbrugsraadet mener – på baggrund af en markeds-mæssig vurdering - at der kan ske en relativt hurtig afvikling af ordningerne for protein, mens der må ske en langsommere udfasning af afsætningsstøtten for smør, ligesom muligheden for privat oplagring af smør skal bevares.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at Kommissionens samlede oplæg er et positivt skridt på vej mod en større grad af liberalisering og markedsorientering i EU's landbrugspolitik. Regeringen arbejder generelt for en øget markedsorientering og liberalisering af den fælles landbrugspolitik med henblik på en afvikling af landbrugsstøtten på længere sigt. Sundhedstjekket ses som led i den danske regerings strategi mod afvikling af EU's landbrugsstøtte (B75), og regeringen er derfor positiv over for Kommissionens samlede oplæg.

Den fælles landbrugspolitik bør fortsat udgøre en fælles politik for landbruget i EU, og den fælles finansiering skal fastholdes, således at renationalisering og konkurrenceforvridning undgås. En disciplinering og reduktion af landbrugsstøtten vil lettere kunne håndteres inden for rammerne af én fælles landbrugspolitik.

Regeringen vil arbejde for, at EU påbegynder en varig reduktion af udgifterne til landbrugspolitikens søjle 1 (direkte udbetalinger og markedsordninger). De aktuelle gunstige markedsforhold bør være en anledning hertil.

Regeringen støtter, at der sker en yderligere afkobling af den direkte støtte. Regeringen ønsker, at støtten afkobles fuldt ud senest i 2013, under ens vilkår for alle. Ammekopræmien bør afkobles på tilsvarende vilkår som for de øvrige kvægpræmier. Såfremt ammekopræmien videreføres uændret, bør dette også gøres gældende for handyrpræmier.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om øget obligatorisk modulation kombineret med en progressiv modulering af de direkte støtteudbetalinger. Regeringen vil arbejde for, at få en lavere grad af national medfinansiering af de nye modulerede midler i størrelsesordenen 25-33 pct. Regeringen støtter, at de nye modulerede midler forbliver i samme medlemsstat, som de er genereret, og at disse nye midler stilles til rådighed for medlemslandene til anvendelse i overensstemmelse med retningslinierne i landdistriktsforordningen.

Regeringen lægger vægt på, at den fælles landbrugspolitik i videst mulig omfang forbereder europæisk landbrug på de globale udfordringer, som vil følge af tiltagende øget konkurrence på verdensmarkedet

samt klima-, biodiversitets- og miljøudfordringer, herunder vandforvaltning og dyrevelfærd. Ved en aftrapning af landbrugsstøtten kan regeringen støtte, at der i en overgangsperiode overføres midler fra den direkte støtte med det formål at understøtte den nødvendige omstrukturering, for at erhvervet kan tilpasse sig de globale udfordringer gennem et øget fokus på udvikling af nye produktionsmetoder, som kan konkurrere på et frit verdensmarked, samtidig med at opfylde samfundets krav til veterinære og miljømæssige standarder. Regeringen vil endvidere arbejde for, at de rette instrumenter er til rådighed for at imødegå disse udfordringer. I den sammenhæng er det bl.a. vigtigt at innovationsinstrumentet gøres bredere.

Regeringen støtter en permanent ophævelse af udtagningsforpligtelsen, idet instrumentet ikke hører hjemme i en markedsorienteret landbrugspolitik. Regeringen vil arbejde for, at miljø- og naturmæssige konsekvenser håndteres, gennem hensigtsmæssige foranstaltninger i landdistriktsprogrammet og under god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM).

Regeringen lægger vægt på, at afviklingen af eksportstøtten videreføres, og afvikles senest i 2013. Endvidere støtter regeringen, at der sker yderligere afvikling af markedsinstrumenter såsom intervention, anden prisstøtte og kvoter. Endvidere støttes bortfald af energiafgrødeordningen samt besparelserne i forbindelse hermed.

Regeringen støtter en udfasning af mælkekvoterne som resulterer i en blød landing, når kvoterne bortfalder i 2015. Regeringen vil derfor arbejde for en større kvoteudvidelse, end foreslået.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om forenkling af krydsoverensstemmelsessystemet. Men finder, at der er behov for yderligere forenklinger af systemet, for at lette de administrative byrder for erhvervet.

Regeringen støtter, en forenkling af reglerne om enkeltbetaling, herunder en højere bagatelgrænse for støttebeløb med henblik på at undgå støtteudbetalinger, hvor de administrative omkostninger overstiger støtteudbetalingen.

Regeringen støtter, at art. 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003 gøres mere fleksibel, således at der skabes bedre muligheder for at anvende op til 10 pct. af de direkte støtteudbetalinger til andre formål såsom forbedring af kvalitet, miljø og natur. Regeringen finder, at der er behov for yderligere fleksibilitet i forhold til anvendelsen af art. 69. Regeringen vil arbejde for, at en revideret artikel 69 ikke vil lede til genkobling af støtten. Men accepterer, at der kan være behov for visse koblede støtteforanstaltninger i sårbare regioner for at undgå evt. ulemper som følge af hhv. yderligere afkobling og mælkekvoternes bortfald. Regeringen vil arbejde for en ændring af art. 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003, som begrænser muligheden for at anvende midlerne til markedsføring af landbrugsprodukter.

Regeringen vil arbejde for, at krisestyring og forsikring som udgangspunkt forbliver en opgave for erhvervet selv, samt at evt. nye krisestyringsinstrumenter ikke bruges til at genindføre gamle markedsinstrumenter. Regeringen finder det mere gennemskueligt og hensigtsmæssigt, at den nuværen-

de mulighed for at iværksætte ekstraordinære markedsforanstaltninger (art. 44) opretholdes. Regeringen kan støtte Kommissionens forslag om, at kornintervention opretholdes på et minimum, og kun for brødhvede, som et reelt sikkerhedsnet. Dette ses som et bedre alternativ end en obligatorisk EU-krisestyringsordning.

Regeringen vil endvidere arbejde for, at evt. EU-finansierede krisestyringstiltag vil blive i overensstemmelse med WTO's regler for grøn boks-støtte.

Regeringen støtter, at medlemslandene får mulighed for, at justere deres støttemodel mod en mere ensartet støttesats. Endvidere støtter regeringen, at den nye medlemslandes støttemodel (SAPS) kan videreføres frem til 2013.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

I forbindelse med meddelelsen om sundhedstjekket lagde de fleste medlemslande stor vægt på, at der ikke må ske store forandringer før efter 2013, og at sundhedstjekket derfor ikke må få karakter af at være en ny reform. Et mindretal af landene fandt derimod, at sundhedstjekket skulle indeholde mest mulig reform.

En lang række medlemslande er kritiske over for, at den direkte støtte yderligere reduceres via modulation frem til 2013. Nogle medlemslande er kritiske overfor progressiv modulation. Generelt ønsker mange en lavere modulationssats. Der er fra næsten alle lande ønske om en højere EU-finansiering under landdistrikterne. Landene støtter generelt, at artikel 69 (ny artikel 68) gøres mere fleksibel, og at anvendelsesområdet udvides. Mange lande har dog udtalt sig kritisk om forslagets del vedrørende 1e) gensidige fonde, og ønsker at opretholde art. 44 i den fælles markedsordning (ad hoc støtteordning ved sygdomsafledte markedsforstyrrelser). Hovedparten af landene ønsker opret holdt en form for koblet støtte, afhængig af deres egen situation. Ligesom der er et udbredt ønske om, at det bliver muligt at yde koblet støtte under artikel 68 i større omfang end de foreslåede 2,5 %. Et flertal af landene støtter ophævelsen af den obligatoriske udtagning. Medlemslandene er generelt enige i, at der skal gives mulighed for at ændre støttemodel i retning af en flat rate, men ønsker større tidsmæssig fleksibilitet. Næsten alle medlemslande er imod, at alle krav til god landbrugs- og miljømæssig stand (nyt bilag III) bliver obligatoriske.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. september 2008 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28.-29. september 2008 jf. samlenotat oversendt den 11. september 2008 samt den 4. juli 2008 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2008 jf. samlenotat oversendt den 26. juni 2008. Det forventede forslag har endvidere været forelagt den 20. juni 2008 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. – 24. juni 2008, jf. samlenotat oversendt den 12. juni 2008.

Grundnotat om forslaget er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 25. juli 2008.

Kommissionens meddelelse har endvidere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. marts 2008 forud for Rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17. marts 2008, jf. samlenotat af 6. marts 2008.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

3. Forslag til ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansieringen af den fælles landbrugspolitik og Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen), for så vidt angår uddeling af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet
KOM (2008) 563

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 11. september 2008. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til ændring af ordningen om fødevarefordeling til de dårligst stillede i Fællesskabet. Medlemsstaterne kan således fremover iværksætte 3-årige programmer med henblik på fordeling blandt de dårligst stillede af fødevarer primært fra interventionslagre og alternativt ved markedsopkøb. Forslaget om intensivering af fødevareprogrammet skal imødegå et voksende fødevarebehov hos de socialt dårligst stillede som følge af stigende fødevarepriser især i de nye medlemsstater samt en betydelig reduktion i interventionslagrene de senere år.

Baggrund

Kommissionen har den 17. september 2008 fremlagt forslag til ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansieringen af den fælles landbrugspolitik og Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen), for så vidt angår uddeling af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet. Forslaget er modtaget i dansk sprogversion den 25. september 2008.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 36 og 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2008 med henblik på drøftelse.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Formålet med forslaget er at ændre og udvide den eksisterende ordning med fødevarefordeling til de dårligst stillede i Fællesskabet (fødevareprogrammet) til permanent at omfatte markeds-opkøb.

Herved kan medlemsstaterne fortsat sikre forsyningen af fødevarer til socialt udsatte, såfremt der ikke findes tilstrækkelige interventionslagre. Baggrunden for forslaget skal dels ses i lyset af de stigende fødevarepriser i EU det seneste år, dels i behovet for at finde andre kilder til fødevareprogrammet, idet EU's interventionslagre er ved at være udtømte, samt at der sikres en større valgfrihed og dermed bedre ernæringsbalance i de fødevarer, der indgår i programmet.

Fødevareprogrammet, hvis oprindelige formål var at uddele af EU's overskudsproduktion af fødevarer, har hidtil været baseret på EU's overskudslagre og alene midlertidige markedsopkøb, hvor der ikke fandtes passende interventionslagre. Kommissionen anfører, at programmet har medvirket til at stabilisere markedet samt sikre forbrugerne fødevarer til rimelige priser. En række markedsorienterede reformer af den fælles landbrugspolitik har sammen med fordelagtige producentpriser imidlertid betydet, at EU's interventionslagre er reduceret betydeligt de seneste år. Således stammer nu alene omkring 10 % af fødevarerne fra interventionslagrene, mens omkring 90 % af fødevarerne opnås gennem opkøb fra markedet ifølge Kommissionen.

Kommissionen har på denne baggrund foreslået en ændring af forordningen, således, at det i højere grad bliver muligt at anvende budgetmidler til direkte markedsopkøb.

Forslaget vil gøre det muligt for de enkelte medlemslande at redefinere fødevareprogrammets fokus på en ernæringsmæssig korrekt sammensætning af fødevarehjælpen frem for som hidtil at være baseret på interventionslagrenes produkter. Med den foreslåede ændring vil medlemsstaterne endvidere kunne sikre en bedre langtidsplanlægning af fødevarehjælpen via en 3-årig plan for fødevareprogrammets aktiviteter.

Medlemsstaterne skal i øvrigt basere deres støtteanmodninger på nationale fødevareprogrammer, som gør det muligt at få en klarere og tydeligere prioritering i fødevarehjælpen til de dårligst stillede. Nationale fødevareprogrammer, vil desuden gå forud for de EU-medfinansierede programmer.

Forslaget introducerer national medfinansiering af fødevareprogrammet. Gennem en ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansieringen af den fælles landbrugspolitik, indsættes der et maksimumbeløb for EU's medfinansiering, så denne maksimalt udgør 75 % af udgifterne til fødevareprogrammet og 85 % i samhørighedslandene for perioden 2010-2012.

I programperioden 2013-2015 vil medfinansieringssatsen blive reduceret til henholdsvis 50 % og 75 %. Det reviderede fødevareprogram skal træde i kraft den 1. januar 2010.

Kommissionen foreslår en fast rapporterings- og kontrolpligt i forhold til anvendelsen af midlerne. Således skal medlemsstater, der deltager i ordningen, sende Kommissionen en årlig rapport om gennemførelsen af ordningen samt holde Kommissionen opdateret om ændringer, der har konsekvenser for gennemførelsen af programmerne. Kommissionen forpligter sig til at fremsende en rap-

port om udmøntningen af ordningen til Europa-Parlamentet og Rådet i senest den 31. december 2012.

Udtalelser

Europa-Parlamentet udtalelse foreligger endnu ikke.

Konsekvenser

Forslaget indeholder meget generelle retningslinjer om udformningen af de fremtidige fødevareprogrammer.

Konsekvenser for EU-budgettet

Kommissionen finansierer mellem henholdsvis 75 % og 85 % af udgifterne til det udvidede fødevareprogram de første tre år (2010-2012) og derefter 50 % og 75 % (2013-2015). Som udgangspunkt skal medlemsstaterne finansiere det resterende beløb.

Det eksisterende budget til fødevareprogrammet for 2008 på ca. 307 mio. € (2,3 mia. kr.) er i anden sammenhæng foreslået forhøjet til 500 mio. € for 2009.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget indebærer, at medlemslandene skal medfinansiere tiltag inden for fødevareprogrammet. Kun i det tilfælde at Danmark anvender fødevareprogrammet, vil der være statsfinansielle konsekvenser forbundet med forslaget, udover udgifterne til EU's budget, jf. ovenfor.

Høring

Landbrugsraadet oplyste på møde i §2-udvalget (landbrug) den 10. september 2008 og den 15. oktober 2008, at Landbrugsraadet kan acceptere Kommissionens forslag, særligt hvis varerne købes til markedspris og derfor ikke virker markedsforstyrrende. Fødevarehjælp blev dog ikke anset som er en naturlig del af landbrugspolitikken.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark arbejder aktivt for at markedsorientere og liberalisere den fælles landbrugspolitik i EU. I den forbindelse har den af Fællesskabet førte markedspolitik resulteret i, at de tidligere meget store interventionslagre er reduceret betragteligt. I lyset heraf vil fødevareprogrammet ikke som tidligere have en markedspolitisk berettigelse i form af nedbringelse af EU's overskudslagre.

Regeringen kan ikke støtte forslaget, da opkøb af fødevarer vil være en indirekte landbrugs-støtte. Udlevering af fødevarer til socialt dårligt stillede personer kan ses som en uhensigtsmæssig sammenblanding af socialpolitik og landbrugspolitik.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev præsenteret på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28.-29. september 2008. Det må forventes, at der kan opnås et kvalificeret flertal for forslaget i Rådet.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Det forventede forslag har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. september 2008 forud for Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 28.-29. september 2008, jf. samlenotat oversendt den 11. september 2008.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

4. (evt.) Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets forordning om forpligtelser for erhvervsdrivende vedrørende omsætning af tømmer og træprodukter KOM –dokument foreligger ikke

Der henvises til særskilt notat fra Miljøministeriet.

5. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2009 af fiskerimuligheder og dertil knyttede betingelser for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande for Østersøen KOM (2008) 539

Genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 10. oktober 2008. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Forslaget vedrører fastsættelse af TAC og kvoter samt betingelserne for fiskeriet af visse fiskebestande i Østersøen for 2009.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2008) 539 endelig af 8. september 2008 fremsendt et forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2009 af de samlede tilladte fangstmængder (TAC) og kvoter samt betingelserne for fiskeriet af visse fiskebestande i Østersøen. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 12. september 2008.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 20, stk. 1 og stk. 4 i Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002 om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne som led i den fælles fiskeripolitik samt under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 847/1996 om supplerende betingelser for forvaltningen af TAC og kvoter fra år til år. Forslaget kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal uden høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2008 med henblik på politisk enighed.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet, idet forslaget er et led i gennemførelsen af EU's fælles fiskeripolitik.

Formål og indhold

Kommissionens forslag om fastsættelse af TAC og kvoter samt betingelserne for fiskeriet af visse fiskebestande i Østersøen for 2009, består af tre elementer:

- fastsættelse af TAC og kvoter
- begrænsning i fiskeriindsatsen
- fastsættelse af tilknyttede tekniske regler

TAC og kvoter for visse fiskebestande

Forslaget indeholder Kommissionens forslag til fastsættelse af TAC'er for EU for følgende arter:

For torsk i den vestlige Østersø foreslås en TAC på 16.337 t, svarende til en reduktion på 15 pct. i forhold til TAC'en i 2008 (19.221). Det betyder et fald i den danske kvote fra 8.390 t til 7.130 t.

For torsk i den østlige Østersø foreslås en TAC på 44.580 t, hvilket er en forøgelse på 15 pct. i forhold til 2008 (38.765 t). Den danske kvote øges fra 8.905 t til 10.241 t. Også her følges princippet om maksimalt 15 pct. udsving fra år til år. Fiskeridødeligheden vil reduceres til 0,25 og opfylder dermed målet for torskeplanen.

For sild i den vestlige del af Østersøen og Kattegat/Skagerrak foreslås en TAC på 16.400 t, svarende til et fald på 64 pct. i forhold til TAC'en i 2008, hvilket betyder et fald i den danske kvote på 6.842 t til i alt 2.299 t.

For sild i den centrale del af Østersøen foreslås en TAC på 143.609 svarende til en reduktion på 6 pct. i forhold til 2008. Det betyder en reduktion i den danske kvote på 199 t til i alt 3.159 t.

For brisling i område 22-32 foreslås en TAC på 386.318 t svarende til et fald på 15 pct. i forhold til 2008. Det betyder et fald i den danske kvote på 6.725 t til 38.108 t.

For laks i område 22-32 foreslås en TAC på 309.733 stk. svarende til en reduktion på 15 pct. i forhold til 2008. Dette vil give Danmark en kvotereduktion på 11.372 stk. til i alt 64.184 stk.

For så vidt angår rødspætte foreslås en TAC for 2009 på 2.721 t svarende til en reduktion på 15 pct. TAC i forhold til 2008. Dette vil give Danmark en kvotereduktion på 344 t til i alt 1.949 t.

Begrænsning i fiskeriindsatsen

Forslaget indebærer lukning af fiskeriet i perioden 1. - 30. april i den vestlige Østersø og i perioden 1. juli - 31. august i den østlige Østersø, hvilket er fastlagt i den flerårige torskplan for Østersøen². Denne del er således videreført fra torskplanen med henblik på implementering. Der er i øjeblikket henholdsvis 223 og 178 åbne dage i den vestlige og østlige Østersø og Kommissionen foreslår en reduktion på 10 % til 201 dage i vest og 160 dage i øst i overensstemmelse med torskplanens art. 8.

Tilknyttede tekniske regler

De lukkede perioder for skrubbe (15. februar - 15. maj/31. maj) og pighvar (1. juni – 31. juli) i dele af Østersøen videreføres uændret.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget har ingen konsekvenser for EU's budget.

Høring

§ 5-udvalget er blevet hørt om forslaget.

Danmarks Fiskeriforening har anført, at en reduktion af sild i den vestlige del af Østersøen på 64 % er for drastisk en reduktion. Foreningen finder, at der maksimalt bør være en 15 %'s reduktion af TAC'en for vestlig sild. Danmarks Fiskeriforening anser desuden den foreslåede reduktion i TAC for rødspætte for ubegrundet, idet der ikke foreligger nogen videnskabelig rådgivning, som begrundet en sådan reduktion. For så vidt angår reduktionen i havdage finder foreningen, at smertegrænsen for reduktioner er nået for små fartøjer, og at der er behov for at finde løsninger for disse fartøjer, herunder f.eks. mulighed for overførsel af havdage og adgang til fiskeri med garn over 220 mm maskestørrelse. Det er ligeledes blevet understreget, at fiskeriindsatsen skal kunne stige, hvis målet for fiskeridødeligheden er nået.

Sammenslutningen af Danske Fiskeriforeninger er enig i Danmarks Fiskeriforenings bemærkninger om reduktionerne i TAC for vestlig sild og rødspætte. Foreningen har ligeledes understreget vedrørende reduktionen af havdage, at det er afgørende nødvendigt at finde løsninger for de små fartøjer, som ikke længere kan tåle reduktioner i havdagene

Greenpeace har anført, at man hilser det velkomment, at situationen for torsk i den østlige del af Østersøen er forbedret, og man støtter Kommissionens TAC-forslag for torsk i dette område. Det er blevet understreget, at det fortsat er vigtigt at have fokus på bekæmpelse af ulovligt fiskeri. For så

² Rådets forordning (EF) nr. 1098/2007 af 18. september 2007 om en flerårig plan for torskbestandene i Østersøen og fiskeriet, der udnytter disse bestande, om ændring af forordning (EØF) nr. 2847/93 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 779/97.

vidt angår torsk i den vestlige del af Østersøen finder Greenpeace, at man bør følge ICES rådgivning om en reduktion på 28 pct. i TAC'en.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark kan generelt støtte Kommissionens forslag til fastsættelse af TAC og finder det positivt, at TAC for torsk i såvel østlige som vestlige Østersø fastsættes i henhold til den flerårige plan for torsk. Danmark opfordrer Kommissionen til at følge torskefiskeriet i den østlige Østersø tæt med henblik på at sikre, at der ikke fortsat foregår urapporteret fiskeri.

Hvad angår sild i den vestlige del af Østersøen og Skagerrak/Kattegat, vil Danmark arbejde for en vis reduktion af fiskeridødeligheden, hvilket vil kunne opnås ved en TAC-reduktion på 42 pct. kombineret med, at der udarbejdes en langsigtet forvaltningsplan for bestanden. For rødspætte vil Danmark arbejde for en uændret TAC og at der fremover udarbejdes en videnskabelig rådgivning for bestanden. Danmark vil endvidere støtte en undtagelse for fiskeri efter stenbider med 220 mm garn under perioden for stop for fiskeri efter torsk.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der kan opnås politisk enighed om forslaget på rådsmødet i oktober.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 10. oktober 2008.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

6. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse af EF-fartøjers fiskerimuligheder for visse dybhavsarter for 2009 og 2010

KOM (2008) 595

Nyt notat.

Resumé

Forslaget vedrører fastsættelse af TAC og kvoter for dybhavsbestande i 2009 og 2010. Forslaget indebærer en betydelig reduktion i fiskerimulighederne som følge af den biologiske rådgivning. For bestandene af dybhavshajer og orange savbug omfatter forslaget en lukning af fiskerierne i 2010.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2008) 595 endelig af 1. oktober 2008 fremsendt et forslag til Rådets forordning om fastsættelse af EF-fartøjers fiskerimuligheder for visse dybhavsbestande for 2009 og 2010. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 3. oktober 2008.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002 om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne som led i den fælles fiskeripolitik, særlig artikel 20, og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal uden høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober med henblik på politisk enighed.

Nærhedsprincippet

Det er Kommissionens vurdering, at nærhedsprincippet ikke finder anvendelse, idet forslaget falder ind under Fællesskabets enekompetence. Idet der er tale om et led i gennemførelse af den fælles fiskeripolitik, er Regeringen enig heri.

Formål og indhold

Kommissionens forslag indeholder TAC og kvoter for dybhavsarter i 2009 og 2010.

Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) peger på, at de fleste dybhavsarter ikke udnyttes på et bæredygtigt niveau, og at der derfor er behov for en yderligere reduktion i fiskeriindsatsen og fangstmulighederne. For orange savbug og dybhavshajer rådgives det, at fiskeriet lukkes, idet bestandene er overfiskede og nær kollaps.

Kommissionen anfører, at det for alle bestande omfattet af forslaget gælder, at der ikke foreligger tilstrækkelige data til at godtgøre, at fiskerierne er bæredygtige. Forslaget skal ses som et led i en langsigtet strategi, hvor fiskeriet gradvist bringes ned på et bæredygtigt niveau. Målet er at sikre et sundt fiskeri på langt sigt samt at beskytte dybhavsekosystemet. Strategien omfatter bl.a. også en handlingsplan for hajer og rokker, som er under udarbejdelse af Kommissionen.

TAC'erne foreslås fastsat således, at det ønskede niveau nås over en fire-årig periode, der startede i 2006.

I forslaget tages hensyn til, at mange dybhavsfiskerier er blandede fiskerier, således at hvis ICES anbefaler en kraftig reduktion for en bestand, der fiskes i et blandet fiskeri efter en anden bestand, hvor rådgivningen er mindre restriktiv, fastsættes TAC'en ud fra den mest truede bestand. Dette er f.eks. tilfældet for dybhavshajer, hvor der kun foreligger en rådgivning for tre hajararter - portugisisk fløjls haj, mørk pighaj og chokoladehaj.

Forslaget viderefører desuden et særligt beskyttet område for orange savbug vest for Irland.

Forslaget vil senere blive suppleret med et særskilt forslag om indsatsregulering for dybhavsarter.

Af nedenstående tabel fremgår Kommissionens forslag for TAC/kvoter for dybhavsarter for 2009 og 2010:

Arter	ICES zoner	TAC 2008	Kommissionens forslag for 2009 TAC	Kommissionens forslag for 2010 TAC
Dybhavshajer	V, VI, VII, VIII, IX	1.646	824	0
Dybhavshajer	X	20	10	0
Dybhavshajer og <i>Deania histricosa</i> og <i>Deania profundorum</i>	XII	49	25	0
Sort sabelfisk	I, II, III, IV	15	13	13
Sort sabelfisk	V, VI, VII, XII	3.042	2586	2198
Sort sabelfisk	VIII, IX, X	4.000	3400	2890
Sort sabelfisk	CECAF 34.1.2.	4.285	3642	3642
Berycider	I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XII, XIV	328	328	328
Skolæst	I, II, IV, Va	20	17	17
Skolæst	III	1.000	850	850
Skolæst	Vb, VI, VII	4.600	3910	3324
Skolæst	VIII, IX, X, XII, XIV	6.114	5197	5197
Orange savbug	VI	34	17	0
Orange savbug	VII	130	65	0
Orange savbug	I, II, III, IV, V, VIII, IX, X, XI, XII, XIV	30	15	0
Byrkelange	II, IV, V	78	66	56
Byrkelange	III	15	13	11
Spidstandet blankesten	VI, VII, VIII	298	253	215
Spidstandet blankesten	IX	1.080	918	780
Spidstandet blankesten	X	1.136	1050	1.050
Skælbrosmes	I, II, III, IV	36	31	31
Skælbrosmes	V, VI, VII	2.028	2028	2.028
Skælbrosmes	VIII, IX	267	267	267
Skælbrosmes	X, XII	63	54	54

Disse TAC er fordelt på medlemslande. Danske fartøjer er ikke involveret i direkte dybhavsfiskeri.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Forslaget forventes ikke at have erhvervsøkonomiske konsekvenser som følge af færre fiskerimuligheder for dybhavsarter for danske fiskere, idet danske fartøjer ikke er involveret i direkte dybhavsfiskeri. Forslaget har ingen konsekvenser for EU's budget.

Høring

§5-udvalget (fiskeri) har ikke haft bemærkninger til forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv over for forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemsstater finder, at forslaget indebærer for store reduktioner i fiskerimulighederne, som vil medføre en forøgelse af discard, når der er tale om unødvendige bifangster.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

7. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2009 af fiskerimuligheder og dertil knyttede betingelser for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande for Sortehavet

KOM (2008) 613

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til Rådets forordning om fastsættelse af fiskerimuligheder for 2009 for pighvar og brisling i Sortehavet. Forslaget inkluderer tekniske bevaringsforanstaltninger.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2008) 613 endelig af 1. oktober 2008 fremsendt et forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2008 af fiskerimuligheder og dertil knyttede betingelser for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande for Sortehavet. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 6. oktober 2008.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002 af 20. december 2002 om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne som led i den fælles fiskeripolitik, særligt artikel 20. Forslaget vil kunne vedtages af Rådet med kvalificeret flertal uden høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2008 med henblik på politisk enighed.

Nærhedsprincippet

Det er Kommissionens vurdering at nærhedsprincippet ikke finder anvendelse, idet forslaget falder ind under Fællesskabets enekompetence. Idet der er tale om et led i gennemførelse af den fælles fiskeripolitik, er Regeringen enig heri.

Formål og indhold

Fastsættelsen af fiskerimuligheder i Sortehavet for pighvar og brisling er baseret på rådgivning fra Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF), og de foreslåede samlede tilladte fangstmængder (TAC'er) er i overensstemmelse med denne rådgivning. Forslaget indeholder også visse tekniske bevaringsforanstaltninger.

Forslaget har umiddelbart alene direkte virkninger i forhold til Bulgariens og Rumæniens fiskeri i Sortehavet.

TAC og kvoter for pighvar og brisling

For pighvar er der foreslået en uændret TAC på 100 t, fordelt ligeligt mellem Bulgarien og Rumænien.

For brisling er der foreslået en TAC på 12.750 t, som er en 15 % reduktion i TAC'en i forhold til TAC'en for 2008. TAC'en er ufordelt.

Tekniske overgangsforanstaltninger

Forslaget indeholder tekniske foranstaltninger for fiskeri efter pighvar:

- forbud mod fiskeri i EU-farvande i Sortehavet i perioden 15. april-15.juni
- mindstemaskestørrelser for garn til pighvarfiskeri
- mindstemål for pighvar på 45 cm.

De nævnte tekniske foranstaltninger er en videreførelse fra forordningen om TAC/kvoter 2008, idet mindstemaskestørrelserne for garn til pighvarfiskeri dog nu forøges.

Formandskabet har den 8. oktober 2008 fremlagt et kompromisforslag, hvori det foreslås, at TAC'en for pighvar fastsættes som en foreløbig TAC på 100 t, som kan revideres i første halvår af 2009 i lyset af ny videnskabelig rådgivning. Endvidere indeholder kompromisforslaget et udkast til en Råds- og Kommissionserklæring om samarbejde med tredjelande i regionen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Konsekvenser

Det forventede forslag har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Forslaget har heller ikke erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark. Det har ingen konsekvenser for EU's budget.

Høring

§5-udvalget (fiskeri) har ikke haft bemærkninger til forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen har en positiv holdning over for Kommissionens forslag.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der generelt vil være opbakning til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

8. Konsultationer mellem EU og Norge om fiskerimuligheder for 2009

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Punktet er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2008 for at identificere og drøfte væsentlige emner i de forestående konsultationer med Norge om fastlæggelse af fiskerimuligheder for 2009.

Baggrund

Fiskerisamarbejdet mellem EU og Norge er baseret på en rammeaftale, og parterne har siden 1978 indgået to årlige kvote-aftaler ("protokoller") for fiskeriet på fælles bestande i Nordsøen og i Skagerrak. Der er tale om aftaler, som sikrer en fælles forvaltning af de vigtigste fælles bestande i de to farvande. Derudover sker der en afbalanceret udveksling af kvoter for en række eksklusive bestande i farvandene vest for de britiske øer, i Nordsøen, ved Grønland samt i Barentshavet.

Første runde af konsultationerne mellem EU og Norge finder sted i Bergen den 4.-7. november 2008, mens anden runde er fastsat til den 24.-28. november 2008 i Bruxelles.

Punktet er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2008 med henblik på drøftelse.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet konsultationerne er et led i gennemførelsen af EU's fælles fiskeripolitik.

Formål og indhold

Aftalen mellem EU og Norge regulerer forvaltningen af en række vigtige fællesbestande i Nordsøen og Skagerrak, herunder torsk, kuller, sej, hvilling, rødspætte, sild og makrel. EU og Norge fastsætter i fællesskab en samlet TAC (den totale tilladte fangstmængde) for disse bestande, der fordeles til hver part efter en fast fordelingsnøgle. Der er for torsk, sild, kuller og sej aftalt langsigtede forvaltningsplaner, der løbende tilpasses. I 2008 skal forvaltningsplanerne for sild og sej revideres, ligesom EU og Norge skal forhandle om en ny genopretningsplan for torsk.

I aftalen udveksler parterne også fiskerimuligheder for en række bestande i Nordsøen såsom blåhvilling, havtaske, jomfruhummer, rejer og tobis, samt arktisk torsk, rød fisk, arktisk sej og kuller i Norskehavet og Barentshavet, foruden kvoter i grønlandsk farvand.

Af betydning for fiskeriaftalen er derfor også de multilaterale forhandlingerne mellem EU, Norge, Island og Færøerne om forvaltningen af blåhvilling og makrel.

Af de fællesforvaltede bestande er særligt torsk, rødspætte og sild af betydning for Danmark. Ligeså er fiskeriet efter havtaske og jomfruhummer i norsk farvand, hvor Danmark har tæt på 100 % af EU's kvote.

Oversigt over den biologiske rådgivning om de fælles bestande i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat i 2009:

Art	Rådgivning	TAC i 2008 (i tons)	DK andel af EU's kvote
Torsk i Nordsøen og Skagerrak	I forhold til forsigtighedsprincippet er anbefalingen fra ICES en 0-TAC. ICES har nu vurderet EU's forslag til ændret genopretningsplan for torskebestandene til at kunne føre til en genopretning af torskebestandene. Hvis forslaget følges kan TAC'en forøges med 15 % i 2009. ICES har ikke hermed taget stilling til, om forslaget er i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet.	22.152 tons i Nordsøen og 3.165 i Skagerrak	20 % i Nordsøen og 83 % i Skagerrak
Kuller i Nordsøen og Skagerrak	<u>44.863 tons</u> ICES vurderer, at den fælles forvaltningsplan er i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet, og anbefaler en reduktion af TAC på 9 %.	49.300	7 % i NS / 84 % i Skagerrak
Mørksej i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat	<u>126.000 tons</u> Ved at følge rådgivningen, der er i overensstemmelse med forvaltningsplanen, kan TAC'en for 2009 sættes til 126.000 tons, hvilket er en reduktion på 7 % i forhold til TAC for 2008.	135.900	9 %
Hvilling i Nordsøen	<u>11.000 tons</u> ICES anbefaler en reduktion af TAC i Nordsøen på knap 40 % til 11.000	17.850	13 %

Art	Rådgivning	TAC i 2008 (i tons)	DK andel af EU's kvote
	tons, heraf 5.900 tons til konsum.		
Hvilling i Skagerrak / Kattegat	I Skagerrak/Kattegat er rådgivningen en uændret TAC på 1.050 tons i 2009.	1.050	90 %
Rødspætte i Nordsøen	<u>55.370 tons</u> I forhold til sidste års bestandsvurdering er bestanden blevet opjusteret. Ændringen skyldes hovedsageligt, at togter viser en øgning i bestanden i den vestlige Nordsø, mens bestanden i den østlige del forbliver lav. ICES anbefaler en forøgelse af TAC med 13%.	49.000	20 %
Rødspætte i Skagerrak	<u>9.400 tons</u> ICES rådgivning baserer sig således på data fra 2006 og 2007 og giver den samme TAC rådgivning (9.400 t.) for 2009 som for 2008.	9.350	79 %
Makrel i Nordsøen og Skagerrak / Kattegat	Rådgivning kommer i oktober		57 %
Rejer i Skagerrak	<u>15.000 tons</u> ICES-rådgivningen siger, at bestanden er på et stabilt og rimelig højt niveau. En samlet TAC for IIIa og IVa(øst) foreslås til at være uændret 15.000 tons.	11.620 i IIIa	65 %
Sild i Nordsøen	<u>180.000 tons</u> ICES anser ikke længere den eksisterende forvaltningsplan som bæredygtig på lang sigt. Pba. en evaluering af nye fangstregler anbefaler ICES, at sildefangsterne i Nordsøen i 2009 for konsumfiskeriet skal være mindre end 171.000 tons og i industrifiskeriet mindre end 7900 tons.	220.033 (inkl. bifangster)	Variabel andel af konsumkvoten / 96 % af bifangstkvoten
Sild i Skagerrak / Kattegat	<u>22.800 tons</u> På grund af den stærkt faldende rekruttering og uden en vedtaget forvaltningsplan og fastsatte grænsereferencepunkter anbefaler ICES en betydelig reduktion af fiskeritrykket i 2009. Fiskeritrykket skal derfor ligge under F_{MSY} (0,25), hvilket vil svare til fangster på mindre 22.800 tons i 2009 i Skagerrak/Kattegat.	63.143 (inkl. bifangster)	48 % af konsumkvoten og 85 % af bifangstkvoten.
Brisling i Skagerrak	<u>52.000 tons</u>	52.000	72 %

Art	Rådgivning	TAC i 2008 (i tons)	DK andel af EU's kvote
rak / Kattegat	Brislinge-TAC'en har været på et næsten uforandret niveau i en årrække. ICES finder ikke anledning til at ændre på denne rådgivning.		

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Konsekvenser

Sagen har i sig selv ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Danske fiskere fanger en betydelig del af de danske EU-kvoter i norsk zone. Aftalen med Norge er den fiskeriaftale, der har størst betydning for dansk fiskeri. Væsentlige ændringer i fangstmulighederne vil følgelig have betydning for fiskerierhvervets økonomi.

Høring

§5-udvalget er blevet hørt om konsultationerne. Danmarks Fiskeriforening har anført, at foreningen prioriterer at fastholde overførslerne på rejer, havtaske og jomfruhummer fra norsk zone.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er positiv over for en drøftelse i Rådet om retningslinjer for EU's forhandlingsposition forud for forhandlingerne med Norge.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

De berørte medlemsstater vil under drøftelsen tilkendegive deres prioriteter i de kommende forhandlinger.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

9. Forberedelse af det 16. årlige møde i ICCAT (den 17. – 24. november 2008 i Marrakech, Marokko) – Forslag til Rådets afgørelse om fastlæggelse af Fællesskabets holdning i Den Internationale Kommission for Bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT)

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT) afholder sit 16. årlige møde den 17.-24. november 2008. Med henblik herpå og fremtidige møder har Kommissionen fremlagt et forslag til afgørelse om fastlæggelse af Fællesskabets holdning.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt forslag til Rådets afgørelse om fastlæggelse af Fællesskabets holdning ved Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT). Forslaget fremlægges med henblik på det 16. årlige møde i ICCAT, den 17.-24. november 2008 og fremtidige møder i ICCAT.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 300, stk. 2, 2. afsnit vedrørende aftaler med tredjelande og internationale organisationer og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal uden høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2008 med henblik på vedtagelse.

Nærhedsprincippet

Sagen er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet ikke finder anvendelse.

Formål og indhold

EU deltager i en række regionale fiskerionisationer, der danner ramme for regionalt samarbejde om bevarelse og forvaltning. EU har været medlem af ICCAT siden november 1997.

Kontraherende parter i ICCAT er foruden EU: Algeriet, Angola, Barbados, Brasilien, Canada, Côte d'Ivoire, Storbritannien³, Filippinerne, Frankrig⁴, Gabon, Ghana, Guatemala, Guinea, Honduras, Island, Japan, Kap-Verde, Kina, Kroatien, Libyen, Marokko, Mexico, Namibia, Nicaragua, Norge, Panama, Rusland, Sao Tome og Principe, Senegal, Sydafrika, Sydkorea, Trinidad og Tobago, Tunesien, Tyrkiet, Uruguay, USA, Vanuatu, Venezuela og Ækvatorialguinea.

Blandt EU's medlemsstater fisker bl.a. Spanien, Italien og Frankrig i området. ICCAT afholder sit 16. årlige møde den 17.-24. november 2008.

Med henblik på dette møde og fremtidige møder har Kommissionen fremlagt forslag til afgørelse med fastlæggelse af Fællesskabets holdning på mødet.

Kommissionen foreslår, at EU inden for rammerne af ICCAT skal:

- Forvalte ressourcerne i henhold til forsigtighedsprincippet.
- Sikre at ICCAT-anbefalinger er i overensstemmelse med ICCAT konventionen.

³ På vegne af Storbritanniens oversøiske områder i regionen.

⁴ På vegne af Frankrigs oversøiske områder i regionen.

- Fremme ensartede forvaltningstiltag med foranstaltninger, som er implementeret i andre regionale fiskeriororganisationer.
- Tilstræbe synergi med EU's eksterne relationer i øvrigt.
- Sikre at EU's internationale forpligtelser respekteres.

Kommissionen skal tilstræbe, at ICCAT vedtager følgende tiltag på kortere og længere sigt:

- Bevarings- og forvaltningstiltag baseret på den bedste videnskabelige rådgivning, inklusiv TAC/kvoter for overfiskede bestande der reguleres af ICCAT.
- Reduktion af kapaciteten, der reflekterer de eksisterende fiskerimuligheder.
- Tekniske bevaringsforanstaltninger, herunder mindstestørrelser og lukkede perioder.
- Monitering, kontrol og overvågning.
- Effektive handelsforanstaltninger.
- Revision af organiseringen af ICCAT.

Det har ikke tidligere været sædvanlig praksis, at Kommissionen forud for møder i regionale fiskeriororganisationer har fremlagt udkast til Rådets afgørelse om fastlæggelse af EU's holdning, og der er således tale om en ny procedure.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Konsekvenser

Udkastet til afgørelse skønnes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

Høring

§ 5-udvalget er blevet hørt om forslaget.

Greenpeace har bemærket, at den nuværende genopretningsplan for almindelig tun ikke har formået at give en bæredygtig udnyttelse af bestanden. Fiskeriet efter almindelig tun i området bør lukkes, indtil bestanden viser tegn på en bæredygtig fremgang i populationsstørrelse, og man har håndteret problemerne bl.a. med overkapacitet og ulovligt fiskeri.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan overordnet støtte Kommissionens forslag.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke kendskab til andre medlemsstaters holdninger.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.